

Keleti limes

(részletek)

4. MINDIG ILYEN BAL VOLT ITT A VILÁG?

Ady Endre

folyók	azért	Belényesnél
lábam	a Dráva	Bartók
szájam	Eszéknél	fog
se	és	kezet
érintette	Zrínyi	és
folyók	a hídnál	Busitia
vágtok	folyók	folyók
kéket	vagytok	vagytok
országok	hallgatag	tekergő
hátába	vértanúk	boák
a Duna	mint	is
Pozsonynál	a Maros	a Latorca
szobrokat	Aradnál	Munkácsnál
görget		
folyók	folyók	folyók
nevetek	zsongtok	bús
hallatára	fülembé	düledéknél
történelem	néhány	folytok
hömpölyög	Ady-sort	mint
agyamba	a Sebes-Körös	a Tisza
Újvidéknél	Váradnál	Husztnál
véres	Csucsánál	
a víz		
folyók	folyók	
adtok	balladás	
hitet	folyók	
is	zenéltek	
	fonográfra	

A REMÉNYFUTAM KÖLTŐJÉNEK

Ha elég hajlékony a hidba
ereszkező drága
– hasán napfény táncol,
háta íve alatt tengernyi fű,
szája-szeme sarkában cinkos mosoly –
szívárványnál
is
tündökletesebb!

Lehet valaki híd
nyolcvan évesen is,
ha szavak seregét vezényli türelmesen
szívén,
szellemén át,
mint tette I. Gy.
leronthatatlanul,
állva rendíthetetlenül
a főváros roncs hídjainál.

Éjszakákban tapogat
lidérc-kezünk.
Elérjük egymást?
Lehet-e híd egyivásúak raja?
Hová,
merre megyünk?
Megyünk egyáltalán?
Vagy csak topogunk,
dagasztunk ezeréves tekenőben?

Mégis,
lehet híd
– „Utolsó hídfő” bár –,
ha a rebellisek feje vízbe kényszerített
pillér
s kiknek ifjúságán
flegmán átgyalogoltak:
közömbösek,
cédák,
intrikusok.

Lehet híd
– tudod nélkülem is –
ez a parttalan nyelv,
ez az örökké versbe-fonódó tünemény!

Mert, ha nem ebben,
mi másban hihetnénk?

Piszokul felhergelve

Egyik szerda reggel mindhárman úgy éreztük, piszokul fel vagyunk hergelve.

Lukácsot (plusz havi háromszázért szolgálati kocsinkat vezette) az anyósa taszította ebbe az áldatlan állapotba.

Fodort a pedantériájáról híres, állandóan portörölvel szaladgáló felesége.

Engem a főnök (magunk között Nagy-Kigyónak becéztük), mert aznap a világ f...ra osztotta volna a munkát.

– Elmentek P.-be, és jelentkeztek a Városi Nemzeti Bizottság elnökénél, esetleg titkárnál. Egyikük elkísér a zsarukhoz, akik a hulla elszállítása után lepecsételték a lakást. Náluk lesz a kulcs, legalábbis nekem a telefonba azt hazudták. Ha nem így volna, nézzetek utána a házkezelőségnél, illetve a lakásszövetkezetenél. A pecséhez, ajtóhoz ne nyúljatok, arra való a kísérő!

– Írásos rendelés...? – szakítottam félbe.

– Ilyesmivel nem szolgálhatok! – tárta szét a karját. – A rendelést nem írásban, hanem telefonon nyújtották be. Többen is! A zsaruk is, meg a VNB is.

– Ki írja alá a munkalapot?

– Tökmindegy! Bizom a rábeszélőképességében.

– Szóval, semmi sincs elintézve, semmi se biztos, megint írásos rendelés nélkül...

– Mit pofázol?! A zsarukkal akarsz ujjat húzni? Vagy a Nemzeti Bizottsággal? Mikor fingattak meg utoljára? Elcinte úgy volt, hogy a fertőtlenítést elvégzi a Járási Egészségügyi Állomás. Tulajdonképpen az ő kötelességük lenne... Sajnos, egyelőre nem értek oda. A zsaruk viszont sürgetik... Minél előbb meg akarják ejteni a hagyaték összeírását.

– Értem... értem én! A Járási Egészségügyi Állomásnak büdös az ügy... Ahová ők nem tudnak felvonulni fehér köpenyben, fehér kesztyűben, azt a munkát kegyesen átengedik nekünk. Kár a szóért, gyerünk pakolni!

Kézi szivattyú, gumitömlők, csövek, szórófejek, munkaruhák, védőeszközök kerültek az autó csomagterébe.

– Gyertek az anyagért! – bödült el Nagy-Kigyó. A raktárban még megjegyezte: – Hónap vége lévén, ez az utolsó vételezés. Én itt maradok, elkészítem a havi zárlatot, meg saját részemre a kisleltárt... Azonkívül a kocsit is meg kell, hogy nézzem, vacakol a gyújtás...

Gúnyosan összenéztünk... A havizárlat meg a kisleltár, az rendben van. De a kocsí...

– Ki hallott még ilyet, mindennap könyökig turkálni a motorban? – csóválta a fejét Lukács.

– Úgy lefojtja az üzemanyagot, hogy szegény kocsi alig húz, s előnyadás után minden kereszteszödésben ledöglik... – így Fodor.

– Autóbuzi! – emígyen én.

A főnök, mintha csak bosszút akart volna állni epés megjegyzésemért (egvébként nem hallhatta!), megjelent néhány rendeléssel, s a feltámadó szélben az orrom előtt lobogtatta a lapokat.

– Neszel – mondotta. – Írásos rendelés után siránkozol! P.-ből K.-ba már csak egy ugrás, molytalanítani kell az élelmiszerboltot. Ha a vezetője be tudja szerezni az engedélyt a bezárásra, megcsinálhatnátok... Z.-ben, az üvegyárban hemzseg a vállalati büfé a csótányoktól... Ezeken kívül volna még itt egy rendelés... .

– Ácsi! – állítottam le. – Megörültél?! Tudod, mennyi időt elpiszomgunk a lakással? Csak, amíg a kulcsot megszerzzük... .

– Azért vidd magaddal! Annyit végeztek el, amennyit tudtok, amennyi az időtökből kitelik. Nem kell mindjárt beszarni!

Nyeltem egyet. Hát ezt nem nyelem le! Amíg Lukács a startra készülődött, letekertem az ablakot és odakiáltottam Nagy-Kígyónak:

– Állandóan kínozod azt a szegény autót. Gondolkozz, mi lenne, ha a kórházban naponként megoperálnák ugyanazt a beteget, nem hagyva néki két műtét között egy szemernyi időt sem a lábadozásra?

Telitalálat!

Elindultunk... . Ha fel is voltunk hergelve, ez csöppet sem akadályozott meg bennünket abban, hogy hangosan nyerítve ne integessünk a főnöknek, aki a trepniről rázta utánunk mindkét öklét.

– Inkább a fiatal feleségével foglalkozna, mint állandóan azzal a dög autóval! – dühöngtem piszokul felhergelve. A főnök későn nősült, de még úgy is tizenöt évvel fiatalabb feleséget kapott.

– Úgy látszik, a nyugdíjkorhatárhoz közeledvén, a férfiakat inkább érdekli az autó, mint a feleségük – toldtam meg, nehogy egy percig csendben legyünk.

– Kuss! – mondta Fodor. – Feleségről hallani se akarok!

– Miért? Mi történt? Otthon volt valami zűr? – faggattam fölöslegesen, mert Fodor magától elkezdte kiönteni a szívét.

– Csak a szokásos... . Hazamentem, megfürödtem, papucsba léptem köpenybe bújtam, mondom, lazítok egyet és elolvasom a napi sajtót. Erre ő, hogy segíthetnék legalább felporszívózni. Jó, előkerestem a készüléket és végimentem a szobákon. Utána elraktam a helyére és visszaültem az újságomhoz. Bizonyisten, allergiás az újságra! Ott szaladozott körülöttem, és kotkodácsolt: hogy a porszívózás pont hat percig tartott, s így mit sem ért. Hogy ő is leülhetne újságot olvasni, de neki port kell törülnie. vacsorát készítenie, újra kell porszívóznia, és tévé után még vasalnia... Kiborultam. Megmondtam neki: ha már naponta porszívózunk, a hat perc bőven elég. Ami az újságolvasást illeti, talán még életében nem volt a kezében sajtó... . Elkívánna, hogy a tévé műsora után én fogjak hozzá a vasaláshoz? Ő sem végzi el a férfimunkát a háznál! Különben: ha nincs megelegedve a sorsával, adja be a válópert!

– Ezt így mondtad neki?

– Így... Azóta egyfolytában könnyezik és áztatja a drága szemfestéket.
– A sírás... Az az ő igazi fegyverük! – szólalt meg Lukács, és négyesbe kapcsolt. – Meg az anyjuk!... Tegnap kicsit később értem haza, elsőszögtem a Tatranban, lekéstem a vonatot. Benyitok, hát ott ül nálunk az anyósom, az a fekete varjú, s mindjárt nekem tapad: Most kell hazajönni?! Részegen?!... Négy, vagy öt sör volt bennem, s egy-két deci vodka... Mondom neki: hát magának mi köze hozzá, nem a magából ittam... Erre ő: Gyere haza, édes lányom, ne töltsd az éjszakát ezzel a kocsmatöltelékkel!... Egyik kezemmel a karját, a másikkal a nyakát fogtam meg, és finoman kivettem a vén szatyort a ház elé, az útra... Még hallottam, amint végigsivalkodta a fél falut... Keserű lett a szám íze. Ezt le kellett öblíteni. Összeszedtem magam és elballagtam a kocsmába. Alig fogyasztottam valamit, üzennek, hogy menjek ki. Kinézek, hát ott áll a Mari bátyja, a sógor... Mit akarsz, kérdem... Megkérdezni, hogy bántsz te a húgommal, meg az édesanyámmal? – és néhányszor egymás után gyorsmorszájon vágott... még védekezni sem tudtam... Istennuccse, az is hülye, aki asszonyt vesz a nyakába!

Mindketten várakozóan rámnéztek. Annak rendje és módja szerint én következnék. De az én feleségem most beteg, nem volna ildomos... Hallgatásba burkolóztam.

Lukács a fogát szívta és dűnnyögve fenyegetődzött... .

– Majd hétfőn meglátják! Hétfőig összeszedem a papírokat... Hétfőn lesz a napja, hogy elindítom a válópert. Hétfőn megnézhetik magukat!

Kutyatökét! Évek óta mondogatja!

Ezt a nótát már Fodor is, aki aránylag új fiú nálunk, kívülről ismeri. Egy hatalmas építkezési vállalat főtervezője volt. Nem akarta a diliházban végezni, azért egy kis időre eljött hozzánk megpihenni. Ismervén az építőiparban uralkodó viszonyokat, ezen senki sem csodálkozott... Cin-kosan összevillantottuk tekintetünket és rágyújtottunk.

– Kár volt rágyújtani! Tankolni szándékozom! – szól ránk Lukács ridegen. Biztosan nem kerülte el a figyelmét a szemhunyorítás!

Éppen beértünk P.-be és ott kanyarodtunk el a benzinkút mellett.

– Szó sem lehet róla! Miért nem szóltál előbb? Eszünkbe sincs elol-tani, netán eldobni a drága Sparta cigarettát! Majd tankolsz hazajövet! – ellenkeztünk Fodorral élénken.

Azután egy darabig vitakoztunk, merre lehet a VNB. Végül senkinek sem lett igaza, kénytelenek voltunk megállni és megkérdezni...

Belépve a Városi Nemzeti Bizottság épületébe, leszólitottam az első csajt, akibe a folyosón belebotlottam, és előadtam a mondókámat.

– A titkár elvtárs nemrég elment. De az elnök elvtárs azt hiszem, házon belül van... , ha nem tévedek, éppen ez ügyben fáradozik. Egy pil-lanat... Megnézem... – bekopogott az egyik szoba ajtaján, bedugta a fejét, majd intett, hogy menjek be, és otthagytott.

Beléptem a tágas helyiségbe. Az íróasztal mögül egy hatvan felé kö-zeledő férfi állt fel, kis darabig előrvendezett azon, hogy megjöttünk, az-után kezét kellett ráznom egy kisírt szemű nővel és egy sápadt fiatalcm-berrel.

– A kulcs! – mondtam jelentőségteljesen, mielőtt teljesen mellékvá-gányra terelehték volna a beszélgetést.

– Máris... Azonnal intézkedem... – ugrott a telefonhoz az öreg, gyors beszélgetést folytatott valami kapitánnyal, majd letette.

– Hol áll a kocsijuk?

– Az épület előtt... .

– Néhány perc múlva ideérkezik a közbiztonsági testület egyik tagja. Ő majd elkíséri magukat, és kinyitja a lakást. Remélem, az én jelenlétem egyelőre mellőzhető. Ha megtörtént a fertőtlenítés, szeretnénk elvégezni a hagyaték összeírását.

– Bocsánat... – szakítottam félbe. – Ma nem. Utánunk csak két nap múlva lehet belépni a lakásba.

Sajnálkozás helyett határozottan megkönnyebbült.

– Jó... Közöljék ezt a testület ama tagjával... , lehet, hogy már ott várakozik az autónál... .

Kidobott. Nahát! És én még holmi mellékvágánytól tartottam! Elindultam az ajtó felé, amikor mézes-mázosan utánam szólt:

– Megkérhetném valamire? Lesz ott egy rossz állapotban levő heverő... és egy dunyha... papucs, meg micgymás... , futószőnyeg... Vigyék le, és semmisítsék meg... A hozzátartozók belegegyeznek.

A kisírt szemű nő és a sápadt fiatalember (egyikük sem volt feketében!) egymás ellen bólogattak.

– Rendben! Levisszük és elégetjük, bár ez nem a munkánk! – sokatmondó célzásom süket fülekre talált. – Hányadik emeleten van a lakás?

– A negyediken! Majd a testület tagja... .

– Lift van?

– Nincs. Az épület mindössze négy emeletes... Amint tudja, négy emeletesbe nem jár!

Nem volt már ott mit keresnem. Betettem magam mögött az ajtót. Kisétáltam az épületből, odamentem az autóban ülőkhöz, megnyugtattam őket, s máris feltűnt a zöld egyenruha. Sokkal fiatalabb volt nálunk. Ment volna erővel az elnök után, egyre az összeírást emlegette, de letorkoltuk, hogy abból két napig nem lesz semmi. Beültettük az autóba, a sofőr melletti ülésre (aki elől ül, az fizet!), hadd mutassa az utat. Nyugtalanul rágyújtott.

– Ott még a cigaretta sem fog jólesni – jegyezte meg.

– Amíg permetezünk, dohányzás kizárva!

Vállat vont.

– Maguk már megszokták?

– Mit?

– A bűzt... .

– Hja... Persze, hogy megszoktuk. Fel sem vesszük! – gyanútlanul a saját munkánk okozta bűzre gondoltunk.

– Itt forduljanak jobbra, majd ismét jobbra, jó... , helyben vagyunk. A harmadik bejárat... .

– Ki a soros? – tettem fel a kérdést.

– Mindig, aki kérdi!

Gyorsan utánaszámoltam, hol permeteztünk utoljára, s kisült, hogy igazuk van. Kezdtém beöltözni. Lukács és Fodor a szivattyú összerakásával bajlódott. Kesztyűt húztam, szemüveg a homlokomon, a respirátor már a nyakamban lógott, intettem a zöld egyenruhásnak.

- Felmehetünk. Terepszemlére... Ha elkészültök, gyertek utánunk a negyedikre! - szoltam oda a kollégáknak.

- Milyen nagy a lakás? - kérdezte Lukács. - Mennyit keverjünk?

- Szoba-konyhás! - adta meg a felvilágosítást a zöldegyenruha.

- Akkor a legkisebb mennyiséget! - mondtam, de amint beléptem a lépcsőházba, azonnal tudtam, hogy helyesbítenem kell. Hátrakiáltottam:

- A lépcsőházat is kispricceljük!

Azok ketten összenéztek.

A lépcsőházban vér és egyéb foltok éktelenkedtek. Sehol egy lakó. Ajtó, ablakok szorosan bezárva.

- Szent Kleofás! Hány napos volt?

- Reggel jött meg a boncolási jegyzőkönyv. Tizenkét napig feküdt a lakásban. Szívrohag ölte meg.

- Ki vette észre?

- A házban senki. Egyedül élt. Italozó életmódja miatt felesége elvált tőle. Súlyos szívbeteg volt, rokkantnyugdíjas, de az ivászatot nem hagyta abba... Egy közeli vendéglátóegység vezetőnöje riasztott minket. Azt állította, biztos, hogy törzsvendége meghalt, mert, ha élne, bármilyen beteg, akár négykézláb is, beállítana a napi adagjáért. Nem hittünk neki, de azért kimentünk. Felfeszítettük az ajtót... S az a szörnyű illat! Érezhettük, már oszlásnak indult.

Megállt a lepecsételt lakás előtt. Amíg a zárral bíbelődött, feltettem a szemüveget, meg a respirátort... A következő pillanatban a zöldegyenruhás kitárta előttem az ajtót.

- Parancsoljon!

Beparancsoltam menni a szűk előszobába, betoltam a konyhaajtót, s azon nyomban éreztem, a respirátoron keresztül is éreztem az édeskés, émelyítő bűzt, s megpillantottam a halott férfi szétmálló, cseppfolyós testének nedveivel átitatott heverőt, a párnát - a haj és a fejbőr maradványaiival -, a véres dunyhát, az elrohadt fél pár papucsot, s a heverő alól folydogáló lé tócsájában úszkáló házilag szőtt futószőnyeget... Először a zöldegyenruhás gyomra fordult fel, utána nyomban az enyém. Egymást taszigálva rohantunk ki a folyosóra, a folyosóról meg ki a lépcsőházba, egy félemelettel lejjebb, jobb levegőt szívni, közben majd felborítottuk a szivattyút cipelő Lukácsot és Fodort.

- Mi a szentséget művelsz?!

- Majd meglátod! Add a legerősebb koncentrációt! Négy százalékosat! Át kell vernünk azt a szagot!

- Én semmit sem érzek - mondta Lukács fitymálva, és medvésen benyomakodott a kézi szivattyúval az előszobába, onnan meg a fürdőszobába, hogy megtöltse vízzel. Jött ki hamarosan.

- Ezt azért nem gondoltam volna! Jól kifogtad!

- Kifogtuk! - javítottam ki. - Megígértem az elnöknek, hogy a heverőt, meg a többi cuccot levisszük és elégetjük!

- Hülye! Istenverte hülye! Ez nem a mi munkánk! Ki fizeti meg nekünk?! Még mit nem! Fogdosni a halottcsepegést! Ha végzünk, azt csinálnak vele, amit akarnak! Én ugyan be sem megyek többé!

De azért nyomban bement, s megtöltötte a szivattyú tartályát vízzel.

Azután körülményesen kihátrált vele a folyosóra. Én meg, mielőtt ismét benyomakodtam volna, leszóltam a zsarunak.

– Bejön velem? Mert akkor kaphat kölcsön egy respirátort. . . Bennünk megbíznak, nem szoktunk lopni, szállodákban és jobb helyeken kucscot kapunk a kezünkbe.

Nemcsak az egyenruhája, de ő is zöld volt. Zsebkendőt szorított a szájára és az orrára, és intett, azt csinálók, amit akarok.

Fodor pumpálni kezdett, Lukács a kezembe adta a szórófejrel ellátott rézcsövet, s vonszolva a gumitömlőt, erőszakot véve magamon, összeszorított fogakkal bementem. Maga a munka nem tartott sokáig. A szobában aránylag elviselhető volt a levegő, ezzel hamar végeztem, igaz, zsúfolva volt mindenféle bővivel, nehezen tudtam mozogni, hajladozni. Egyetlen értéknek az özőn víz előtti televíziós készülék számított a sarokban. A falon függő esküvői képen felismertem a kisírt szemű nőt – fiatalabb kiadásban –, egy első áldozót ábrázoló fényképen meg a sápadt fiatalember vonásait. A férfi az esküvői képen teljesen idegen volt. Az egyedüli, ami ismerősen hatott, a göndör hajzat. . . Nagy része, némi fejbőrrel még odakinn hevert a konyhában a párnán. A másik fotón – ott katonaruhát viselt – nem látszott a haja a sapka alatt. Hála istennek! . . . Se szép férfi, se csúnya, amolyan tucat. Ezrével nyüzsgő ilyen az utcán. . . Kijöve a szobából a konyhába, arcvonásait máris elfeledtem. A konyhát – a szobához képest – alaposan megáztattam. Nem tehettem másként. Hiszen az asztalon és székeken kívül innen majdnem minden a tűzre kíváncszott. Utoljára hagytam az előszobát és a fürdőszobát, majd szépen, rákmódrá haladva lefelé, végigpermeteztem a lépcsőházat, egészen a kijáratig.

– Menjen, keressen kint egy megfelelő helyet, ahol a cuccot elégetjük!
– mondtam a zsarunak (roppantul élvezve, hogy dirigálhatok!), majd intettem Lukácsnak és Fodornak, hogy jöjjenek segíteni. Ismét felmentünk a lakásba, kinyitottuk a konyhaablakot, de nem értünk el vele semmit, mert pont az ablak alatt magasodott a bejáratot fedő tetőcske.

– Itt nem dobálhatjuk ki. . . Egyenesen ráesne. . . Csak a szobából! – mértem föl a helyzetet.

Kinyitottuk a széles szobaablakot. Felemeltük a heverőt a forró fűtőtest csövei mellől (az lett volna az igazi csoda, ha a holttest nem indul oszlásnak!) és nagy nehezen befordultunk vele a szobába. Közben óhatatlanul fejmagasságig, kishíján az arcomhoz került a párna. Lábam megröggyant, megszedültem, ami sok, az sok! Fodor közelebb ugrott, segített kitolni a heverőt az ablakon, aztán nekilendültünk és kilöktük. Négy emeletnyit zuhant a virágágyásokon olvadozó hóra. Undorunkkal küszködve kapkodtuk össze a nedves dunyhát, futószőnyeget, meg mindent, amit tűzre szántunk.

– Kész!

Gondosan becsuktuk az ablakokat és elhagytuk a lakást. Ledübörögtünk a lépcsőházon, hála az építőipar rendetlenségének, időközben zsaruhave-runk is talált egy gödröt, ahová elvonszoltuk a ledobált holmikát.

– A viszontlátásra! – nyújtotta volna a zöld egyenruhás a kezét, aztán leengedte, maga is átérezte, az egész milyen képtelenség. Még mindnyájunkon rajta volt a kesztyű.

– Nem várja meg, míg elégetjük?

- Nem! Magukra bízom! Meggyőződtem róla, hogy perfekt munkát végeznek. Ha szükség lesz rá, máskor is a csoportjukat fogjuk hívni - köszönt el.

- Dealóf...t! - mondtuk mindhárman kórusban.

Mivel Lukács az istennek sem volt hajlandó kiszívni a tartályból egy kevéske benzint (úgysem férek bele a normába!), fogtunk három üveg Soldep rovarirtót, meglocsoltuk vele a heverőt, dunyhát, satöbbit, és a négy sarkánál meggyújtottuk. Tetejébe hajigáltuk bűzös kesztyűinket, az egész rakás úgy égett, hogy öröm volt nézni. Ekkor már lassan nyíltak fejük fölött az ablakok. Tíz perc múlva kis kupac füstölgött a gödör alján, mi meg a kezünket mostuk a hóban.

Lukács először tankolni akart menni, nekem a munkalap aláírása lett volna a fontosabb. Végül keresztülvitte az akarátát.

- Maguk csinálták azt az éktelen bűzt? - kérdezte a benzinkutas.

Megclégedetten bólintottunk.

- Nem irigylem a munkájukat.

- Hígyje el, nincs egyedül!

A VNB-on az elnöknek és a titkárnak csak a hűlt helyét találtuk. A flaskónak lőttek! Egy szemüveges csaj, megunva végül a ruhából áradó bűzt hajlandónak mutatkozott foglalkozni a munkalappal. Amikor alányarította a nevét és rápasszintotta a pecsétet, fellélegeztem. Nyert ügyem volt. Szalutáltam és otthagytam. Irány a WC! A többiek már ott tisztálkodtak. Nagyjából én is megmosakodtam, azután kiadtam a parancsot: lóhalálában K. felé, a molyos üzletbe! Amíg K.-ba értünk, háromszor álltunk meg. Hol a hóban mostunk még kezét, hol a patakban, mindenféle szagokat érezvén a cigarettát szánkhoz vivő kezünkön. K.-ban autóba ültettük a természetes üzletvezetőnőt és elhajtottunk vele a HNB-re. Szerencsére, nem kapta meg az engedélyt az üzlet bezárására. Így udvariasan elbúcsúztunk és rohantunk Z.-be, az üveggyári büfébe, ahol a máskor ki-mondottan utálatosnak számító csótányirtás most, ennyi emberi rondaság után, egyenesen felüdülésnek hatott. Amikor elvégeztük a munkát, a bűfés megkérdezte:

- Esznek valamit?

Egymásra néztünk...

- Finom tojásos salátám van...

Hadonásztunk, hogy nem!

- Nem kényszer a disznótor! - mondta sértődötten, aláírta, lepecsételte a munkalapot, és bezárt.

- A két napot tartsa be!

- Hogyne!

Mi is tudtuk, hogy este kitakarít, és másnap reggel már árulni fog.

Gurultunk hazafelé. Félúton Fodor, az egyetlen antialkoholista közöttünk, váratlanul megszólalt:

- Mit szólnátok egy konyakhoz?

- Egyhez semmit! Legalább kettőnek viszont én is nagy szükségét érzem!

Lukács nem szólt semmit, de beérve a legközelebbi városkába, leparkolt egy mellékkurcában, jó messzire a kocsmától. Ebből sejtettük, hogy ma rendhagyóan ő is inni fog.

– És a jogsi? – kérdeztem az első kör után, amit Fodor fizetett, s amit csak szódával bírtunk meginni.

– Sz..ni rá! Háromszáz korona nem pénz! Legalább megszabadulok a felelősségtől.

– Jó! Én csak megjegyeztem! – és megrendeltem a második kört. Az már lement szóda nélkül. Kezdtünk magunkhoz térni.

– Kurva egy nap a mai! – mondta Lukács, amikor az ő köre következett. – Nőkm az egészben a zsuru számított... – és elnevette magát.

– Amikor azt mondta, hogy máskor is... .

Vele nevtünk! De az elismerés jólesett.

– Legalább valaki megbecsülte a munkánkat!

A sokadik kör után már nagyon szerettük egymást. Engem sem hülyéztek többé, hogy potyán elvállaltam a cuccok lehordását és elégetését, a borraivalót sem hiányolták többé.

Amikor megkerestük a mellékcucát (mert keresni kellett!) és beszálltunk a kocsi, Fodor átölelte a vállamat:

– Szegény pasas! Micsoda emberhez nem méltó véget ért. Mindez nem történhetett volna meg, ha együtt él a feleségével... . Azért mégis jó volt valamire a mai nap: gyökeresen megváltoztatta a véleményemet a házasságról. Ilyen végtől még a legrosszabb házasság is jobb!

– Mit értesz a „legrosszabb házasság” alatt? – kérdeztem kuncogva.

– Hát az olyat, amelyben a férfinak takarítania kell! – nyilatkozta a legnagyobb lelkinyugalommal.

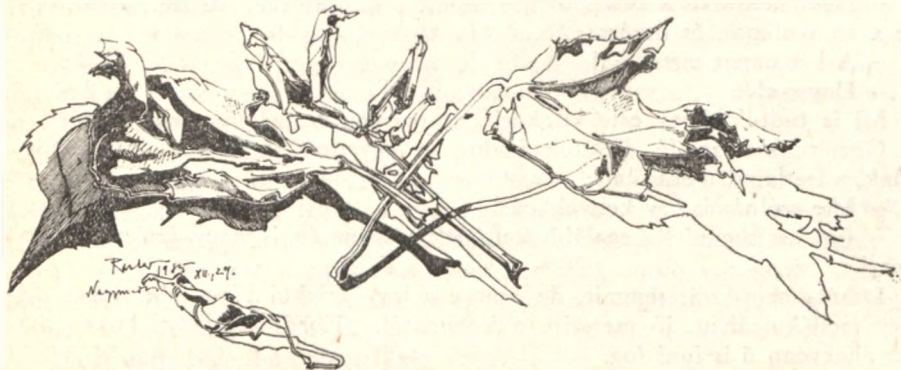
Amikor a cég udvarán Lukács leállította a kocsit, egyöntetűen megállapítottuk, hogy a nap folyamán történtek dacára, s hogy a reggeli hangulattal ellentétben már nem is vagyunk olyan piszokul felhergelve.

Otthon – jó kiadós hypermangános fürdés után – az asszony kitette előm az aszatra a gőzölgő, illatozó kelkáposzta-főzeléket – körömpörkölttel! S mert minden magyarázat nélkül visszautasítottam, a változatoság kedvéért most ő érezte úgy, hogy piszokul fel van hergelve.

Hétfőig nem ettem mást, mint fokhagymás pirítóst, olyan szárazra sütv, hogy kopogott.

Hogy Lukács és Fodor tudtak-e enni, vagy sem, és mit, arról még nem értünk rá beszélgetni.

Az egyetlen, ami holtbiztos: hétfőn reggel Lukács nem hozta be a válóper megindításához szükséges iratokat.

kék vers a hónapokról

I

a január szeme megfagyott a Holdon
folyók dermedt karján a friss vadnyomok
egy asszony álma a régvolt szerelmekről
s a nyitott szemében felfénylő ablakok

II

február hómező egy régi festő vásznán
egy lány kendőjén a kék hópehely
őzek szemében a hegyek árnyéka
s egy bortól megfestett ezüstkehely

III

március az ég kék tánca
tavaszi látomás a földeken
kislányom hajában meglibbenő szalag
s a vizek futása hangos völgyeken

IV

mandarinok vágya az április
felhők telt mellét simogató Nap
és öregasszonyok fáradt emlékei
kék tollakat hullató madarak

V

májusban fáznak az ókori istenek
rabszolgák mossák a császárnő kék haját
egy költő nézi a tenger árnyékát
és elfelejti temérdek baját

VI

a június hatalmas elefánt
kékszínű füveket harap ki a Napból
este a tengerben csillagokra tapos
s trópusi hajnal kel fel a szájából

VII

július havában jönnek a kék szelek
nem hagyják aludni a puha éjszakákat
csókolgatják délben az asszonyok combját
s csodálkoznak mikor a kedvesük fáradt

VIII

augusztus szép nyakán a kékvizű folyók
bámulják magukat az elrévült nyárban
a gyümölcsösökben almák melle duzzad
és isteni ízük összefut a számban

IX

szeptemberi sörök a déli kocsmákban
habjukra szállnak az álmos őszi méhek
régholt szeretóm hol kószálsz vasárnap
s ki teszi most neked a pokolban a szépet

X

füvek nedves hasán kék gyík lett a harmat
faágon ülnek a fáradt napok
az október vizet mer a kútnál
s abban nézi a vasárnapot

XI

novemberi esők balladáját
a faleveleken hallgatom
szemünkben az ősz színei
s kék farkas üvölt valahol

XII

december egy halott haja
vagy kék mezőn csillagárnyék
havas tájon a Nap szeme
s Van Gogh szobájáról fénykép

PETRŐCZI ÉVA

Egy nemzedékre

Hamueső, várj,
ne most merevítsd
szoborra őket, akik
dermedtek amúgyis;
igaz magától
messzire válva
a Nagy Szénszünet idejét
éli csaknem valahánya,
de korántsem
a régi örömmel.

Illik hozzám...

Illik hozzám, nekem
ez a Tatjana-hajfonat –
a taktikátlan szerclem
felségjele